

Vandaag staan we in het oog van de storm.

De Israëlieten, gevlucht uit Egypte, zitten vast in een tentenkamp met vóór hen de zee en áchter hen de Egyptische legers. Ze kunnen geen kant op, zitten daar in het kamp doodsbang en hopeloos te zijn, een hele nacht lang.

Jezus is gestorven, en na alle gruwelijkheden van zijn doodstrijd aan het kruis lijkt de sfeer nu gelaten. Verdrietig en gelaten wordt Jezus' lichaam verzorgd en begraven. Het leven staat stil, een hele nacht en een hele sabbatsdag en -nacht lang.

Hoe beweeg je je in het oog van de storm?

Hoe beweeg je je als je leven zich op een punt bevindt waar je niet voor- en niet achteruit kunt?

Vóór je het water waar je in kopje onder gaat als je erin springt -- achter je de bedreigingen van het verleden.

Vóór je een toekomst zonder hoop -- achter je dood en verderf.

Waren we maar niet gegaan, zeggen de Israëlieten. Als we niet waren gegaan, hadden we de hoop van de vrijheid niet geproefd. Dan wisten we niet beter. En we wisten waar we aan toe waren, dag in dag uit. Als we niet waren gegaan, hadden we deze enorme angst om wat er gaat komen niet mee hoeven te maken! Ze worden boos, ze verzetten zich. Boos op Mozes, boos op God, boos vast ook op zichzelf dat ze zich in dit hele plan van vrijheid mee hebben laten sleuren. Boos dat ze erin hebben geloofd.

En het staat er niet op die manier in het NT, maar ik kan me goed voorstellen dat de mensen om Jezus heen eenzelfde soort gevoel gehad moeten hebben na zijn dood. Was het niet beter geweest als hij nooit in hun leven was verschenen? Als hij niet hun harten gevuld had met hoop, hun ogen met mildheid, hun hoofden met de droom van Gods koninkrijk? Als hij hen niet had weggeroepen uit hun gewone dagelijkse gang van zaken, dan was dit allemaal niet gebeurd. Dan waren ze nu nog steeds de arme visser, de tollenaar, de overspelige vrouw, de bezorgde moeder, de vooraanstaande geleerde geweest, niets meer en niets minder. Nu waren ze tot leven geroepen, hadden geproefd van hoe het kan zijn om je gangbare rollen los te laten en een vrij leven te leiden. En nu ze wisten hoe beknellend dat oude leven was geweest, nu moesten ze er weer naar terug. Het maakt ze gelaten, zo lijkt het. Ze grijpen terug op de oude rituelen rondom het begraven van de doden. Ze begraven Jezus. Ze gaan naar huis. Ze wachten.

Ik begrijp die Israëlieten wel. Er zijn zo veel situaties denkbaar waarin mensen - u, jij, ik - gevangen kunnen zitten in een bepaalde manier van leven die eigenlijk geen leven is. Er is iets dat ons beklemt, beknelt, er is iets dat niet klopt - soms allesoverheersend aanwezig, soms kunnen we niet eens benoemen wat dat dan is. Vaak is zoiets onmerkbaar gegroeid in de loop van jaren, weten we niet beter. En dan kan het soms beter voelen, makkelijker,

minder pijnlijk, om daar maar niet te veel bij stil te staan, ons leven te leven zonder nadenken. En als er dan iets gebeurt in je leven, een situatie of een persoon waardoor je gedwongen bent om te erkennen: dit is geen leven, dit kan zo niet langer, als er iemand is die je zegt: sta op, kom mee! - dan is dat allereerst ongelooflijk eng. En als je dan tóch die stap zet en je gaat dapper op weg maar je blijft steken, je loopt vast - hoe groot is dan de verleiding om te denken: was ik maar nooit op weg gegaan.

Want daar zit je dan. Achter je alles waar je niet meer naar terug kunt omdat je nu wéét dat dat geen leven is, voor je een onbekende toekomst. Je zit vast.

En dan? Het valt me op dat in de Exodus-tekst aan de ene kant wordt gesuggereerd dat het belangrijk en goed is dat de Israëlieten wél die eerste stap hebben gezet, dat ze zijn opgestaan en weggetrokken uit de gevangenschap, dat ze dat weliswaar onder leiding van Mozes en de Heer maar toch heel actief zélf hebben gedaan. Met andere woorden: kom op, kom overeind, kom in beweging!

Terwijl aan de andere kant nu tegen de Israëlieten wordt gezegd: je hoeft zelf niets te doen, wacht rustig af. Met andere woorden: blijf zitten waar je zit en verroer je niet!

Blijkbaar is er een tijd voor beiden, een tijd om actief op weg te gaan en een tijd om te zitten en te wachten, om te geloven dat er zich, in dat lange wachten langzaam, heel langzaam, iets in jou of aan jou voltrekt, dat uiteindelijk tot ontkiemen en tot groeien kan komen. Een tijd om te vechten en een tijd om uit te houden.

Dat is misschien wel een van de moeilijkste dingen in ons leven: om te bepalen wanneer het een en wanneer het ander nodig is. Om een balans te vinden tussen aan het ene uiterste alles zelf willen doen en regelen en maken en bevechten - en aan het andere uiterste: blijven zitten terwijl je zelf ook wel aanvoelt dat er actie gevraagd is. Om te herkennen wanneer het de juiste tijd is.

Vandaag zitten we met de verhalen in het oog van de storm, in de tijd om uit te houden. En zo'n oog in de storm, dat kan veel te lang duren. In de oude verhalen is het een nacht, een nacht en een dag, voor ons kan soms het dagen, maanden, jaren duren. Dat er geen beweging lijkt te zijn, dat het donker is. En wat is het dan moeilijk om het idee los te laten dat je iets moet doen, dat je moet vechten. Soms is het de tijd nog niet, en dat kan frustrerend lang duren. Net als nu met onze wereld in corona-tijd: het is de tijd nog niet dat het leven weer open bloeit. En dan is het de kunst om daarbij te zijn, daarbij te blijven. Te wachten, te waken tot, eindelijk, eindelijk de morgen aanbreekt.